

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова вченої ради

01.11.2021

протокол № 9, п. 7

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ від 01.11.2021 №223

**АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН
/ CERTIFICATION EXAM**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«Бакалавр» / «Bachelor»
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування» / «Services»
Спеціальність	242 «Туризм» / «Tourism»
Освітня програма	«Туризм» / «Tourism»
Форма навчання	заочна

Вінниця 2021

Розробники: Власенко Іван, доктор економічних наук, професор,
Кізюн Алла, кандидат географічних наук, доцент,
Постова Валентина, кандидат економічних наук,
Онищук Наталя, кандидат економічних наук, доцент,
Мазуркевич Ірина, кандидат економічних наук,
Бондар Наталія, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гарант освітньої програми «Туризм» - Онищук Наталя, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи ВТЕІ КНТЕУ

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи 6.09.2021 р. пр. № 22;
на засіданні вченої ради факультету торгівлі, маркетингу та сфери обслуговування 20.09.2021 р. пр. №9.

Рецензенти:

Рябенька Марина., кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи ВТЕІ КНТЕУ.
Онуфрійчук С.М., власник торгової марки, директор ТА «UKRVIZA»

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 05.11.2021 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,16.
Обл.-вид. арк. 0,87. Тираж 5. Зам. № 400.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

Розділ 1. Мета, завдання та місце атестаційного екзамену в структурі освітньої програми

Робоча програма атестаційного екзамену розроблена відповідно до освітньо-професійної програми галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм» освітнього ступеня «бакалавр».

Атестаційний екзамен проводиться на завершальному етапі навчання бакалаврів, містить комплекс кваліфікаційних завдань, які дозволяють виявити рівень підготовки, ступінь оволодіння професійними знаннями та вміннями для виконання виробничих функцій, зазначених в освітньо-професійній програмі.

Мета атестаційного екзамену – виявлення рівня засвоєння теоретичних знань та практичних навичок здобувачів.

Атестаційний екзамен складається з двох етапів:

- теоретична частина (тестові завдання, що формують основні компетенції «бакалавра»);
- практична частина (письмове розв'язання розрахунково-аналітичних, ситуаційних творчих завдань).

На атестаційний екзамен виносяться наступні дисципліни:

- ОК 22. Економіка туризму.
- ОК 11. Організація туризму.
- ОК 19. Маркетинг в туризмі.
- ОК 21. Менеджмент в туризмі
- ОК 13. Готельна справа.
- ОК 14. Ресторанна справа.
- ОК 9. Іноземна мова спеціальності.

Розділ 2. План підготовки студентів до атестаційного екзамену за видами навчальної роботи

Види навчальної роботи підготовки студентів до атестаційного екзамену представлені у табл. 1.

Таблиця 1

Види навчальної роботи підготовки студентів до атестаційного екзамену

Види навчальної роботи	Кількість годин
Аудиторні заняття	24
- лекції	4
- практичні заняття	20
Самостійна робота студентів	66
Всього годин/кредитів	90/3

Розділ 3. Тематика та зміст лекційних занять, самостійної роботи студентів

Тематика та зміст лекційних занять, самостійної роботи студентів представлені у табл. 2.

Таблиця 2

Тематика та зміст лекційних занять, самостійної роботи студентів

№	Вид навчальної роботи і короткий зміст	Години	Шифр кафедр
1	2	3	4
Лекції			
1	Методичні рекомендації для підготовки до кваліфікаційного екзамену з дисципліни «Економіка туризму»	2	7.3
2	Методичні рекомендації для підготовки до кваліфікаційного екзамену з дисципліни «Організація туризму»	2	7.3
	Разом	4	
Практичні заняття			
1	Практичне заняття № 1 «Економіка туризму» 1. Робота з тестовими завданнями з дисципліни. 2. Розв'язання ситуаційних завдань	2	7.3
2	Практичне заняття № 2 «Економіка туризму» 1. Робота з тестовими завданнями з дисципліни. 2. Розв'язання ситуаційних завдань.	2	7.3
3	Практичне заняття № 3 «Організація туризму» 1. Робота з тестовими завданнями з дисципліни. 2. Розв'язання ситуаційних завдань.	2	7.3
4	Практичне заняття № 4 «Організація туризму» 1. Робота з тестовими завданнями з дисципліни. 2. Розв'язання ситуаційних завдань.	2	7.3
5	Практичне заняття № 5 «Маркетинг в туризмі». Робота з тестовими завданнями з дисципліни.	2	7.3
6	Практичне заняття № 6 «Менеджмент в туризмі» Робота з тестовими завданнями з дисципліни.	2	8.2
7	Практичне заняття № 7 «Готельна справа» Робота з тестовими завданнями з дисципліни.	2	7.3
8	Практичне заняття № 8 «Готельна справа» Робота з тестовими завданнями з дисципліни.	2	7.3
9	Практичне заняття № 9 «Ресторанна справа» Робота з тестовими завданнями з дисципліни.	2	7.3
10	Практичне заняття №10 «Іноземна мова спеціальності» Робота з тестовими завданнями з дисципліни.	2	6.3
	Разом	20	
Самостійна робота студентів			
1	Самостійна робота «Економіка туризму»: - повторення теоретичного матеріалу шляхом: - роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; - самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; - робота з тестовими завданнями з дисципліни	7	7.3

2	Самостійна робота «Економіка туризму»: - повторення теоретичного матеріалу шляхом: - роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; - самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; - робота з тестовими завданнями з дисципліни	7	7.3
3	Самостійна робота «Організація туризму»: - повторення теоретичного матеріалу шляхом: - роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; - самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; - робота з тестовими завданнями з дисципліни	7	7.3
4	Самостійна робота «Організація туризму»: - повторення теоретичного матеріалу шляхом: - роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; - самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; - робота з тестовими завданнями з дисципліни	7	7.3
5	Самостійна робота «Маркетинг в туризмі»: - повторення теоретичного матеріалу шляхом: - роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; - самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; - робота з тестовими завданнями з дисципліни	7	7.3
6	Самостійна робота «Менеджмент в туризмі»: - повторення теоретичного матеріалу шляхом: - роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; - самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; - робота з тестовими завданнями з дисципліни	7	8.2
7	Самостійна робота «Готельна справа»: - повторення теоретичного матеріалу шляхом: - роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; - самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; - робота з тестовими завданнями з дисципліни	6	7.3
8	Самостійна робота «Готельна справа»: - повторення теоретичного матеріалу шляхом: - роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; - самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; - робота з тестовими завданнями з дисципліни	6	7.3
9	Самостійна робота «Ресторанна справа»: - повторення теоретичного матеріалу шляхом: - роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій;	6	7.3

	- самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; - робота з тестовими завданнями з дисципліни		
10	Самостійна робота «Іноземна мова спеціальності»: - повторення теоретичного матеріалу шляхом: - роботи з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій; - самостійного вивчення окремих питань із розробкою конспекту; - робота з тестовими завданнями з дисципліни	6	6.3
	Всього годин/кредитів	90/3	

**Розділ 4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми, що виносяться на атестаційний
екзамен**

Програмні компетентності	ОК 22	ОК 11	ОК 19	ОК 21	ОК 13	ОК 14	ОК 9
ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	+	+	+	+	+	+	+
К 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.							
К 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.							+
К 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	+	+	+	+	+	+	
К 4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.		+	+	+	+	+	
К 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.		+	+		+	+	
К 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		+	+				+
К 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.		+	+	+	+	+	+
К 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.		+	+	+	+	+	+
К 9. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.	+	+	+	+	+	+	
К 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.							
К 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.							+
К 12. Навички міжособистісної взаємодії.		+	+	+	+	+	+
К 13. Здатність планувати та управляти часом.	+		+	+			
К 14. Здатність працювати в команді та автономно.		+	+	+	+	+	
К 15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.	+	+	+	+	+	+	
К 16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		+	+	+	+	+	

К 17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.			+				
К 18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.	+	+	+	+	+	+	
К 19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.	+	+	+	+	+	+	
К 20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).		+	+	+	+	+	
К 21. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.	+	+	+	+	+	+	
К 22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.		+	+	+	+	+	
К 23. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.		+			+	+	
К 24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.		+	+		+	+	
К 25. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.		+					
К 26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.		+	+		+	+	
К 27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.		+	+	+	+	+	+
К 28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.		+	+	+	+	+	+
К 29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.		+	+		+	+	
К 30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.	+	+			+	+	

ОК – освітня компонента (дисципліна), що виноситься на атестаційний екзамєн;

ІК – інтегральна компетентність;

К – фахова компетентність

Розділ 5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, що виносяться на атестаційний екзамен

Програмні результати	ОК 22	ОК 11	ОК 19	ОК 21	ОК 13	ОК 14	ОК 9
ПР 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.		+			+	+	
ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	+	+			+	+	
ПР 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.		+					
ПР 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.		+					
ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.		+	+				
ПР 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.		+			+	+	
ПР 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	+	+	+	+			
ПР8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.		+					
ПР 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.			+	+			+
ПР 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).	+	+	+	+	+	+	
ПР 11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.							+
ПР 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.		+	+		+	+	
ПР 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.		+		+	+	+	
ПР 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.							
ПР 15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.			+	+			

ПР 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.							
ПР 17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.				+			
ПР 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.		+	+	+	+	+	
ПР 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.		+	+	+	+	+	+
ПР 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.	+	+	+	+	+	+	
ПР 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	+	+	+	+	+	+	
ПР 22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.		+	+		+	+	

ОК – освітня компонента (дисципліна), що виноситься на атестаційний екзамен;

ПР – програмні результати навчання

Розділ 6. Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету
торгівлі, маркетингу
та сфери обслуговування
(протокол __ від _____ 2021
р.)
Декан Сергій ГИРИЧ

**Білет №
атестаційного екзамену
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
за спеціальністю 242 «Туризм»**

Завдання № 1 (теоретичне) – дати відповіді на закриті тести (потребує повної відповіді, оцінюється у 40 балів).

Завдання № 2 (практичне) – розв'язати ситуаційні завдання (потребує повної відповіді, оцінюється у 60 балів).

Вартість основних фондів туристичного підприємства на початок року становила 1,75 млн. грн. На протязі поточного року вводилися в дію основні фонди в першій декаді березня та другій половині червня на суму 112 та 235 тис. грн відповідно. На протязі року були списані морально застарілі основні фонди 5 травня та 12 жовтня на суму 95,5 та 100 тис. грн відповідно. Ліквідаційна вартість основних фондів складає 1,5% від первісної вартості, а норма амортизації - 25 %. Визначити показники ефективності використання основних фондів: фондоддачу, фондомісткість, фондоозброєність, а також суму амортизаційних відрахувань, якщо загальна вартість реалізації турпродукту за рік становить 24 млн. грн., а чисельність працюючих - 235 чол.

Критерії оцінювання

Тестові завдання містять 50 тестів. За результатами тестування здобувач вищої освіти отримує **40 балів** (1 тест – 0,8 балів). Мінімальна кількість балів за тестові завдання становить **24 бали**.

Практична частина – розв’язання ситуаційних завдань становить **60 балів**. Розподіл балів проводиться кафедрою в залежності від складності завдань. Мінімальна кількість балів за розв’язання завдань становить **36 балів**.

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисциплін, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; може використовувати набуті знання та вміння при розв’язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий підхід до розв’язання поставлених завдань, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв’язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв’язати та пояснити розв’язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Затверджено на засіданні кафедри
туризму та готельно-ресторанної справи
протокол № ___ від _____ 2021 р.

Завідувач кафедри

Н. ЧОРНА

Розділ 7. Список рекомендованих джерел

Економіка туризму

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник / І. М. Бойчик. – Київ : Кондор, 2016. – 378 с.
2. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посібник / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 304 с.
3. Економіка підприємства : опорний конспект лекцій / уклад. Н.М. Гуляєва, І.О. Чаюн, Г.М. Богославець, Л.Л. Стасюк, І.Ю. Бондар, С.І. Губар. – К. : КНТЕУ, 2009. – 120 с.
4. Економіка підприємства : опорний конспект лекцій. Ч. 1 / авт.: Л. О. Лігоненко, І. О. Чаюн, Г. М. Богославець, Л. Л. Стасюк, Г. В. Ситник, О. В. Корольова-Казанська. – К. : КНТЕУ, 2010. – 120 с.
5. Захарченко В. І. Економіка підприємства: практикум (збірник задач і виробничих ситуацій) : навч. посібник / В. І. Захарченко, М. М. Меркулов, Л. В. Ширяєва. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 144 с.
6. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник / О. С. Іванілов. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
7. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник / О. С. Іванілов. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 728 с.
8. Калініченко О. В. Економіка підприємства : практикум : навч. посібник / О. В. Калініченко, О. Д. Плотник. – К. : Кондор, 2012. – 600 с.
9. Ковальчук І. В. Економіка підприємства : навч. посібник / І. В. Ковальчук. – К. : Знання, 2008. – 679 с. –
10. Маслак О. І. Економіка промислового підприємства : навч. посібник / О. І. Маслак, Л. Д. Воробйова. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 172 с.
11. Чорна Л. О. Економіка підприємства : навч. посібник / Л. О. Чорна, Н. В. Корж, І. В. Левницька. – Вінниця : Едельвейс і К, 2008. – 372 с.
12. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посібник / Н. М. Яркіна. – К. : Ліра-К, 2013. – 497 с.

Організація туризму

1. Балашова Р. І. Організація діяльності туристичного підприємства : навч. посібник / Р. І. Балашова. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 184 с.
2. Банько В. Г. Туристська логістика : навч. посібник / В. Г. Банько. – К. : КНТ, 2008. – 204 с.
3. Биржаков М. Б. Введение в туризм / М. Б. Биржаков. – 9-е изд., перераб. и доп. – СПб. : Невский Фонд, Издательский дом Герда, 2008. – 576 с.
4. Бойко М. Г. Ціннісно-орієнтовне управління в туризмі : монографія / М. Г. Бойко. – К. : КНТЕУ, 2010. – 524 с.

5. Власова Т. И. *Профессиональное и деловое общение в сфере туризма : учеб. пособие / Т. И. Власова, А. П. Шарухин, М. М. Данилова. – 2-е изд., стер. – М. : Академия, 2008. – 256 с.*
6. Галасюк С. С. *Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посібник / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 178 с.*
7. Долженко Г. П. *Основы туризма : учеб. пособие / Г. П. Долженко. – М., Ростов-на Дону : МарТ, 2009. – 320 с.*
8. Кифяк В. Ф. *Організація туризму : навч. посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – 344 с.*
9. Косолапов А. Б. *Практикум по организации и менеджменту туризма и гостиничного хозяйства : учеб. пособие / А. Б. Косолапов, Т. И. Елисеева. – 4-е изд., стер. – М. : КНОРУС, 2008. – 200 с.*
10. Косолапов А. Б. *Туристское страноведение. Европа и Азия : учеб.-практ. пособие / А. Б. Косолапов. – 3-е изд., стер. – М. : КНОРУС, 2008. – 400 с.*
11. Лужанська Т. Ю. *Сільський туризм : історія, сьогодення та перспективи : навч. посібник / Т. Ю. Лужанська, С. С. Махлинець, Л. І. Тебляшкіна ; за ред. д.г.н., професора І.М. Волошина. – К. : Кондор, 2008. – 385 с.*
12. Мальська М. П. *Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К. : Знання, 2008. – 661 с.*
13. Мальська М. П. *Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика : навч. посібник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.*
14. Мальська М. П. *Туристичний бізнес: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська, В. В. Худо. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.*
15. Мальська М. П. *Управління персоналом у туризмі: теорія та практика : навч. посібник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун, І. З. Жук. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 234 с.*
16. Менеджмент і маркетинг туризму : навч. посібник / Т. М. Афонченкова, О. В. Булюк, Б. П. Масенко та ін. ; за заг. ред. О. Є. Лугініна. – К. : Ліра-К, 2012. – 364 с.
17. Менеджмент підприємства туристичної індустрії : опорний конспект лекцій / уклад. С.В. Мельниченко. – К. : КНТЕУ, 2008. – 95с.
18. Михайліченко Г. І. *Організація туристичних подорожей : навч. посібник / Г. І. Михайліченко, А. Ю. Єременко. – К. : КНТЕУ, 2011. – 392 с.*
19. *Организация международного туризма : учеб. пособие / Н. Г. Можяева, Е. В. Богинская, О. Б. Мазурина и др. ; под. ред. А.А. Скамницкого. – М. : Гардарики, 2008. – 250 с.*
20. *Организация туристического бизнеса: технология создания турпродукта : учеб.-практ. пособие / О. Ю. Грачева, Ю. А. Маркова, Л. А. Мишина, Ю. В. Мишунина. – М. : Дашков и К, 2009. – 276 с.*
21. *Організація дозвілля в туристичній індустрії : опорний конспект лекцій / уклад. Н.І. Ведмідь. – К. : КНТЕУ, 2008. – 40 с.*

22. Організація туризму : опорний конспект лекцій / уклад. Г. І. Михайліченко. – К. : КНТЕУ, 2008. – 141 с.
23. Основи туризмознавства : опорний конспект лекцій / уклад. Г.І. Михайліченко. – К. : КНТЕУ, 2008. – 76 с.
24. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах : підручник / І. В. Петрова. – К. : Кондор, 2008. – 408 с.
25. Правик Ю. М. Маркетинг туризму : підручник / Ю. М. Правик. – К. : Знання, 2008. – 303 с.
26. Рутинський М. Й. Зелений туризм / М. Й. Рутинський, Ю. В. Зінько. – К. : Знання, 2008. – 271 с.
27. Стратегічний розвиток туристичного бізнесу : монографія / А. А. Мазаракі, Т. І. Ткаченко, С. В. Мельниченко та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : КНТЕУ, 2010. – 596 с.
28. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навч. посібник / Н. В. Чорненька. – 3-тє вид., доп. і перероб. – К. : Атіка, 2009. – 392 с.

Маркетинг в туризмі

1. Березин И.С. Маркетинговый анализ. Рынок. Фирма. Товар. Продвижение / И.С. Березин. – 3-е изд., испр. и доп.– М., СПб. Вершина, 2008.– 480 с.
2. Бородкіна Н.О. Маркетинг : навч. посібник / Н.О. Бородкіна ; за ред. Г.В. Осовської.– К. : Кондор, 2007.– 362с.
3. Бриггс С. Маркетинг в туризме = Susan Briggs Tourism Marketing / С. Бриггс. – Пер. со 2-го англ. изд. М.Ю.Зарицкой. – К : Знання-Прес, 2005. – 358 с.
4. Буряк П.Ю. Маркетинг : навч. посібник / П.Ю. Буряк, Б.А. Карпінський, Я.Ю. Карпова. – К. : Професіонал, 2005. – 320 с.
5. Бутенко Н.В. Маркетинг : підручник / Н.В. Бутенко.– К. : Атіка, 2006.– 300 с.
6. Гірченко Т.Д. Маркетинг : навч. посібник / Т.Д. Гірченко, О.В. Дубовик. – К. : ІНКОС, Центр навчальної літератури, 2007.– 255 с.
7. Котлер Ф. Маркетинг. Гостеприимство и туризм : учеб. для вузов : [пер. с англ.] / Ф. Котлер, ДжМейкенз ; [под ред. Р. Б. Ноздревой]. – М. : Юнити, 2007. – 787 с.
8. Мальська М. П. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика : навч. посібник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.
9. Мальська М. П. Планування діяльності туристичних підприємств : Навч. посібник / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун. – К : Знання, 2005. – 241 с.
10. Маркетинг : опорний конспект лекцій / уклад. В.М. Торопков.– К. : КНТЕУ, 2008. – 136 с.
11. Маркетинг турпродукту : підручник / Ю. О. Карягін, З. І. Тимошенко, Т. О. Демура, Г. Б. Мунін ; за заг. ред. Г.Б. Муніна, О.О. Гаці. – К. : Кондор, 2009. – 394 с.

12. Маркетинг у туристичній індустрії : опорний конспект лекцій / авт.: Л. М. Шульгіна. – К. : КНТЕУ, 2010. – 99 с.
13. Менеджмент і маркетинг туризму : навч. посібник / Т. М. Афонченкова, О. В. Булюк, Б. П. Масенко та ін. ; за заг. ред. О. Є. Лугініна. – К. : Ліра-К, 2012. – 364 с.
14. Новітній маркетинг : навч. посібник / Є. В. Савельєв, С. І. Чеботар, Д. А. Штефанович та ін. ; за ред. Є.В. Савельєва. – К. : Знання, 2008. – 420 с.
15. *Новітній маркетинг : навч. посібник / Є.В. Савельєв, С.І. Чеботар, Д.А. Штефанович ; за ред. Є.В. Савельєва. – К. : Знання, 2008. – 420 с.*
16. Правик Ю. М. Маркетинг туризму : підручник / Ю. М. Правик. – К. : Знання, 2008. – 303 с.
17. Саак А. Э. Маркетинг в социально-культурном сервисе и туризме : Учеб. пособие / А. Э. Саак, Ю. А. Пшеничных. – С.Пб. : Питер, 2007. – 480 с.
18. Шульгіна Л. М. Маркетинг підприємств туристичного бізнесу : Монографія / Л. М. Шульгіна. – К : КНТЕУ, 2005. – 597 с.

Менеджмент в туризмі

1. Бурганова Л.Л. Теория управления : Учеб. Пособие / Л.Л. Бурганова. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 139 с.
2. Виноградський М.Д. Менеджмент в організації : Навч. посіб. / М.Д. Виноградський, А.М. Виноградська, О.М. Шкапова. – К. : КОНДОР, 2002.
3. Гибсон Дж.Л. Организации: поведение, структура, процессы / Дж.Л. Гибсон, Д.М. Иванцевич, Д.Х.-мл. Доннелли. – М. : ИНФРА-М, 2000.
4. *Іванова І. В. Менеджмент підприємства. Практикум : навч. посібник / І. В. Іванова. – К. : КНТЕУ, 2007. – 249 с.*
5. Кожухар В.М. Основы теории организации : Учеб. Пособие / В.М. Кожухар. – М. : Изд.-торговая корпорация "Дашков й Ко", 2006. – 184 с.
6. Колокнева М.В. Теория организации в вопросах й ответах : Учеб. Пособие / М.В. Колокнева. – М. : Проспект, 2006. – 280 с.
7. Коренченко Р.А. Общая теория организации : Учеб. для вузов / Р.А. Коренченко. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 286 с.
8. Латфуллин Г.Р. Теория организации / Г.Р. Латфуллин, А.В. Радченко. – СПб. : Питер, 2003. – 400 с.
9. *Мальська М. П. Управління діяльністю підприємств корпоративного типу (АТ і ТзОВ) : підручник / М. П. Мальська, Н. Л. Мандюк, Ю. С. Занько. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 290 с.*
10. *Менеджмент підприємства : опорний конспект лекцій / авт.: С. В. Мельниченко, Н. І. Ведмідь, М. В. Босовська, Л. Д. Романчук, К. А. Єсіпова. – К. : КНТЕУ, 2014. – 131 с.*
11. *Менеджмент підприємства : опорний конспект лекцій. 2 / уклад. Бай С.І. – К. : КНТЕУ, 2002. – 79 с.*

12. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг: навч. посібник / О. Б. Моргулець. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 384 с. + Електронна копія.

13. Мошек Г. Є. Менеджмент підприємства: Підручник / Г. Є. Мошек, Л. А. Гомба, Л. П. Піддубна. – К.: КНТЕУ, 2002. – 371с.

14. Резник С. Д. Организационное поведение (практикум: деловые игры, тесты, конкретные ситуации): учеб. пособие / С. Д. Резник, И. А. Игошина; под ред. С. Д. Резника. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 256 с.

15. Романова Л. В. Управління підприємницькою діяльністю: навч. посібник / Л. В. Романова. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 244 с.

16. Управління потенціалом підприємства: Навч. посібник / І. З. Должанський, Т. О. Загорна, О. О. Удалих та ін. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 362с.

17. Управління ресурсами підприємства: Навч. посібник / В. І. Крамаренко, Б. І. Холод, Ю. М. Воробйов, інші; За ред. Воробйова Ю. М., Холода Б. І. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 288с.

18. Хмурова В. В. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посібник / В. В. Хмурова. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 286 с.

19. Хомяков В. І. Менеджмент підприємства: навч. посібник / В. І. Хомяков. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Кондор, 2009. – 434 с.

Готельна справа

1. Економіка готельного господарства та туризму: опорний конспект лекцій / уклад. Т. І. Ткаченко, С. П. Гаврилюк, О. О. Каролоп. – К.: КНТЕУ, 2009. – 220 с.

2. Косолапов А. Б. Практикум по организации и менеджменту туризма и гостиничного хозяйства: учеб. пособие / А. Б. Косолапов, Т. И. Елисеева. – 4-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2012. – 200 с.

3. Круль Г. Я. Основи готельної справи: навч. посібник / Г. Я. Круль. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 368 с.

4. Левицька І. В. Готельна справа: навч. посібник / І. В. Левицька, Н. В. Корж, Н. В. Онищук. – Вінниця: Едельвейс і К, 2015. – 580 с. + Електронна копія.

5. Лук'янов В. О. Організація готельно-ресторанного обслуговування: навч. посібник / В. О. Лук'янов, Г. Б. Мунін. – 2-ге вид. переробл. і допов. – К.: Кондор, 2012. – 346 с.

6. Мальська М. П. Готельний бізнес: теорія та практика: підручник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 472 с.

7. Маркетинг у готельно-ресторанному господарстві: опорний конспект лекцій / уклад. Л. М. Гопкало, О. В. Полтавська. – К.: КНТЕУ, 2010. – 65 с.

8. Мельниченко С. В. Маркетингова політика в готельному бізнесі: монографія / С. В. Мельниченко, А. В. Магалецький. – К.: КНТЕУ, 2011. – 344 с.

9. Мусакин А. А. *Малый отель: с чего начать, как преуспеть. Советы владельцам и управляющим* / А. А. Мусакин. – СПб. : Питер, 2010. – 320 с.
10. Нечаюк Л. І. *Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент : навч. посібник* / Л. І. Нечаюк, Н. О. Нечаюк. – 3-тє вид. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 344 с.
11. *Організація готельного господарства : навч. посібник* / О. М. Головка, Н. С. Кампов, С. С. Махлинець, Г. В. Симочко. – К. : Кондор, 2012. – 338 с.
12. *Організація готельного господарства : опорний конспект лекцій. Ч. 1* / авт.: М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К. : КНТЕУ, 2010. – 71 с.
13. *Організація готельного господарства : опорний конспект лекцій. Ч. 2* / авт.: М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К. : КНТЕУ, 2010. – 72 с.
14. Турковский М. *Маркетинг гостиничных услуг = Marek Turkowski. Marketing uslug hotelarskich : учеб.-метод. пособие* / Марек Турковский. – пер. с польск. – М. : Финансы и статистика, 2008. – 296 с.
15. *Управління якістю послуг готелів: методологія та практика : монографія* / Т. І. Ткаченко, С. В. Мельниченко, М. В. Босовська, О. В. Полтавська. – К. : КНТЕУ, 2012. – 728 с.
16. *Франчайзинг у готельно-ресторанному бізнесі : навч. посібник* / Г. Б. Мунін, Ю. О. Карягін, А. С. Артеменко, Ю. В. Кошиль ; за ред. Л.С. Трофименко, О.О. Гаца. – К. : Кондор, 2008. – 370 с.

Ресторанна справа

1. ДСТУ 4281: 2004 *Заклади ресторанного господарства. Класифікація.*
2. *Правила роботи закладів (підприємств) громадського харчування (наказ Міністерства економіки з питань Європейської інтеграції України від 27.07.2002 р., №219)*
3. *Межгосударственный стандарт 20523-97. Услуги общественного питания. Общие требования.*
4. Антонова Р. П. *Сборник рецептов напитков для предприятий общественного питания* / Р. П. Антонова. – С.Пб. : Профи, 2010. – 130 с.
5. Архипов В. В. *Организация работы сомелье (все о вине в ресторане) : Учеб. Пособие* / В. В. Архипов, В. Г. Крюковская. – К. : Центр учебной литературы, 2010. – 304 с.
6. Архіпов В. В. *Організація ресторанного господарства : навч. посібник* / В. В. Архіпов. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
7. Архіпов В. В. *Ресторанна справа: асортимент, технологія і управління якістю продукції в сучасному ресторані : навч. Посібник* / В. В. Архіпов, Т. В. Іванникова, А. В. Архіпова. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури; Фірма «Інкос», 2013. – 384 с.
8. Беляева А. М. *Энциклопедия ресторанного бизнеса* / А. М. Беляева. – Донецк : ПКФ "БАО", 2009. – 544 с.
9. Васюкова А. Т. *Технология продукции общественного питания : лабораторный практикум* / А. Т. Васюкова, А. С. Ратушный. – 2-е изд. – М. : Дашков и К, 2011. – 108 с.

10. Дементьева Е. П. *Ресторанный бизнес. Секреты успеха* / Е. П. Дементьева. – 2-е изд. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2008. – 256 с.
11. Лук'янов В. О. *Організація готельно-ресторанного обслуговування : навч. посібник* / В. О. Лук'янов, Г. Б. Мунін. – 2-ге вид. переробл. і допов. – К. : Кондор, 2012. – 346 с.
12. Мостова Л. М. *Організація обслуговування на підприємствах ресторанного господарства : навч. посібник* / Л. М. Мостова, О. В. Новікова. – 2-ге вид. – К. : Ліра-К, 2012. – 388 с.
13. *Організація ресторанного господарства : опорний конспект лекцій. Ч. 2* / авт.: Д. В. Федорова, І. Ю. Антонюк. – К. : КНТЕУ, 2014. – 186 с.
14. *Організація ресторанного господарства : опорний конспект лекцій. Ч. 1* / авт. І. Ю. Антонюк. – К. : КНТЕУ, 2014. – 178 с.
15. П'ятницька Г. Т. *Ресторанне господарство України: ринкові трансформації, інноваційний розвиток, структурна переорієнтація : монографія* / Г. Т. П'ятницька. – К. : КНТЕУ, 2007. – 465 с.
16. Радченко Л. А. *Организация производства на предприятиях общественного питания : учебник* / Л. А. Радченко. – 9-е изд., испр. и доп. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2009. – 373 с.

Іноземна мова спеціальності

1. Бербенець Л.І. *Business English Communication Course: Навч. посібник*. Київ: КНТЕУ, 2004. 204 с.
2. Калініченко А.І. *Business Correspondence. Translation Course : Посібник для навчання перекладу ділової кореспонденції з англійської мови*. Київ: КНТЕУ, 2006. 176 с.
3. Кацавець Г.М. *Ділова мова: сучасний вимір: підручник*. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 196 с.
4. Колот Л. А. *Англійська мова ділової кореспонденції= Advanced business english: навч. посібник*. Київ: КНТЕУ, 2009. 164 с.
5. Латигіна А. Г. *Англійська мова міжнародного бізнесу та менеджменту = English of International Business and Management : Підручник*. Київ : КНТЕУ, 2011. 416 с.
6. Тютченко Е. П. *Foreign Commercial Papers = Іноземна комерційна документація : Навч. посібник*. Київ : КНТЕУ, 2005. 89 с.